

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. XII. In quibus irregularitatibus, & pœnis poßint Religiosi cum
sæcularibus dispensare?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

diximus in simili casu tractatu 10. de censuris, cap. 2. num. 44. Et sic in præfenti dicendum tenent Peyrinis ad Constitut. 1. Julij II. §. 36. num. 67. Delbene tom. 2. cap. 19. dub. 9. nu. 16. Bruno tract. 5. cap. 3. quest. 5. Pasqualig. Leander à Murcia, quos referunt Diana part. 9. tract. 9. resol. 61. Et N. Antonius à Spiritu sancto in Director. Confess. tract. 5. disput. 16. sect. 8. num. 1367. ¶ An verò teneatur transacto impedimento, absolutus comparere coram Superiore, & an debeat per epistolam, vel nuntium, si non possit personaliter accedere? & alia huc spectantia vide in nostro dicto tractatu 10. c. 2. à n. 65.

§. XII.

In quibus irregularitatibus, & pœnis possint Religiosi cum secularibus dispensare?

Omnes 132. **P**RO resolutione hujus gravissimæ difficultatis duo species præmittenda sunt. Primum: quid, & quotuplex sit irregularitas, quæ porro diffinitur, quod est impedimentum Canonicum primò, & per se impediens Ordinum susceptionem, & secundariò, & quasi per accidens illius exercitium. Quam diffinitionem latè explicuimus tractatu 10. de censuris, cap. 7. à n. 1. Et an sit, vel non vera censura eodem tract. cap. 1. puncto 17. per totum resolvimus. Dividitur autem irregularitas in eam, quæ contrahitur ex delicto; & in eam, quæ ex defectu non culpabili contra-

hitur: & utriusque dantur octo species. Et illius, quæ ob peccatum incurritur, species istæ assignantur. Prima: ex homicidio voluntario. Secunda: ex injusta, & voluntaria mutilatione. Tertia: ex homicidio, aut mutilatione casuali. Quarta: ex repetitione, seu iteratione Baptismi. Quinta: ex violatione Censurarum, per exercitium Ordinis sacri. Sexta: ex indigna receptione, vel administratione Ordinum. Septima: ex delicto, cui annexa est infamia. Octava: ex delicto enormi notorio, dignoque depositione, aut degradatione. De quibus dicto tract. de censuris, toto cap. 8. egimus. ¶ Species deindè illarum irregularitatum, quæ ex defectu non culpabili contrahuntur, istæ sunt. Prima: quæ provenit ex defectu Sacramenti, & dicitur bigamia, & incurritur ob unicum matrimonium contractum cum corrupta, vel ob diversâ matrimonia cum diversis virginibus celebrata. Secunda: ex defectu lenitatis, cui fiunt obnoxii iudices, & alii ministri ad sententiam sanguinis, & ejus executionem concurrentes, & milites in bello, etiam justo occidentes, vel mutilantes. Tertia: ex aliquo defectu corporis, qui deformitatem præ se ferat. Quarta: ex defectu animæ, nimirum, ex defectu scientiæ, vel usûs rationis. Quinta: ex defectu libertatis, quâ innodantur servi seu mancipia. Sexta: ex defectu natalium, quam omnes illegitimi, sive spurii sint, sive naturales, contrahunt. Septima: ex defectu ætatis, quâ nimirum præpeditus tenetur, qui ætatem

debitam pro Ordinibus non habet. Octava: ex defectu divitiarum, seu ratione paupertatis, quando hæc tanta est, ut quis non habeat ad cuius titulum ordinetur. De his duabus ultimis hæc egimus *tom. 2. tract. 8. de Ordin. c. 5. à n. 29. & c. 6. à n. 61.* de omnibus verò aliis *tract. 10. de censurâ, cap. 9. per totum.*

Qualiter 133. Cæterum quia præcipua difficultas in præsen- ti est, an Regulares Confessarii possint cum secularibus dispensare in omnibus irregularitatibus; in quibus possunt Episcopi præmittendum est secundo, in quibus irregularitatibus possint Episcopi cum suis subditis dispensare. Pro quo recurrentum nobis est ad locum citatum de censuris, in quo ex professo de hoc egimus, & ibidem dicta in compendium contrahenda. Igitur loquendo de his, quæ ex defectu inculpabili proveniunt, aliqui, quos lato calamo dedimus *cap. 9. n. 23.* asserunt, Episcopum in irregularitate ex defectu lenitatis proveniente, posse dispensare. Sed oppositum esse tenendum diximus. Irregularitas ex defectu Sacramenti, seu bigamia, *in bigamiam veram, interpretativam, & similitudinariam dividitur.* Vera est, quando aliquis duas nuptias verè contraxit, & consummavit. Interpretativa, quando semel corruptam, vel viduam duxit uxorem, vel licèt cum virgine contraxerit nuptias, hanc post adulterium ab ea patratum cognovit; vel quando duo matrimonia inivit, unum de jure, id est validum; aliud de facto, id est, invalidum; vel utrumque de facto, id est,

non validum celebravit. Similitudinaria est, quando Religiosus profectus, vel alius Clericus secularis tentat contrahere matrimonium, vel defacto contrahit, licèt in validè. Possunt porò Episcopi absolute in similitudinaria bigamia dispensare, ut ibidem *num. 41.* probavimus. In aliis verò duabus, quæ absolute nomine bigamiæ veniunt, dispensare non possunt, nisi ad recipiendum Minores Ordines, & ad acquirendum beneficia simplicia, ut ibidem diximus *num. 40.* Cum illegitimis quoque, si publicus sit eorum defectus, dispensare non potest Episcopus, nisi ad recipiendos Ordines Minores, & beneficia simplicia habenda, ut ibidem *num. 51.* est dictum. Sed si defectus sit occultus, aliqui probabiliter dicunt, posse cum eis Episcopum dispensare ad sacros Ordines recipiendos, & beneficia curata acquirenda, atque ad dignitates adipiscendas; pro qua opinione Authores dedimus *numero 52.* Sed oppositum ibi *num. 53.* esse probabilius diximus. Si verò illegitimus fieret Sacerdos, an posset Episcopus dispensare, ut in tali Ordine ministraret, dubium est. Aliqui dicunt posse, etiam si malâ fide Ordinem susceperit. Alii duntaxat id concedunt, quando bonâ fide talem Ordinem receperit. Sed utrumque nos *num. 54.* negavimus. Et hæc sunt irregularitates ex defectu, in quibus potest Episcopus dispensare.

134. Circa irregularitates verò ex delicto, Sacrum Tridentinum Concilium *sess. 24. c. 6. de reformat.* Episcopis diocesium habentibus indul-

In omnibus irregularitatibus

excepta illa ex homicidio voluntario, potest Episcopus dispensare.

dulsi, ut cum suis subditis dispensare possint in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto provenientes, & quæ ad forum contentiosum non sunt deductæ, excepta irregularitate ex homicidio voluntario causata. Cum ergò in hoc privilegio solum homicidium voluntarium excipiat, poterit in irregularitate proveniente ex mutilatione voluntaria dispensare, ut *loco cit. c. 8. num. 28.* diximus; potest deinde etiam in illa, quæ provenit ex homicidio casuali licet culpabili, eò quòd tale homicidium non est perfectè voluntarium, nec ejus nomine venit *ibi num. 43.* imò etiam in illa, quæ contracta fuit ob homicidium culpabile, eò quòd quantumvis commissum fuerit pro defensione sui, ab injusto invasore, commissum tamen non fuerit cum moderamine inculpatae tutelæ, *ibi num. 58.* & in omnibus alijs, solo excepto homicidio voluntario, in quo nunquam potest Episcopus dispensare, nec ad Ordines Minores, nec ad beneficia simplicia, ut *ibi num. 16.* statuimus. Cæterum non dicitur homicida voluntarius, prout requiritur ad incurrendam hanc irregularitatem strictissimæ reservationis, qui subito, inopinatè in rixa repentina hominem occidit, ut *ibidem num. 6.* innuimus; nec is, qui leviter vulnerare volens, graviter præter intentionem vulneravit, ut *ibidem* insinuavimus *numero 3.* Sed homicida voluntarius ille dicitur, qui ex industria, ex proposito, per insidias, ex deliberato consilio, animo, & spontanea voluntate occidendi, ho-

minem necavit, ut latè *ibidem num. 6.* probavimus.

135. Si porrò quis peccat An Episcopus in irregularitate orta ex homicidio voluntario, sed occulto, dispensare possit. Respondetur duobus modis homicidium voluntarium posse dici occultum: vel ita, quòd à nemine possit in notitiam hominū deduci, nisi ab ipso solo occisore; vel ita, quòd possit per alium, vel alios ad notitiam hominum venire. In irregularitate orta ex eo, quod hoc secundo modo occultum dicitur, nulli dubium est, haud posse Episcopum dispensare: quia Concilium ab irregularitatibus occultis excipit eam, quæ oritur ex homicidio voluntario. Si verò primo modo contingerit esse occultum, plures dicunt, vel non contrahi irregularitatem, ut illi, quos dedimus *tractatu 10. cap. 7. num. 5.* qui asserunt ex delictis occultis non contrahi irregularitatem: quam sententiam, loquendo de homicidio quoad irregularitatem non contrahi illam in illo casu, tenet *Miranda de Ministr. General. jurisdic. q. 8. art. 10.* & valdè probabilem dicunt *Bruno tract. 5. cap. 4. propos. 1. circa finem.* *Castro, Covar.* quos refert, & ut probabilem eorum sententiam sequitur *Rodriguez tom. 1. q. 24. art. 11.* & etiam idem probabile reputat *Pellizzar. apud Dianam 10. part. tract. 13. resolut. 38.* Vel posse, inquirunt, Episcopum in ea dispensare, quia dicunt Concilium non loqui de delictis omnino occultis, sed tantum de illis, quæ licet occulta credantur, tamen ad iudicium,

& notitiam hominum deduci possunt, & possunt probari. Sic Miranda, Rodrig. & Bruno *locus citatu*, citans Covar. Abbatem, Castrensem, Angelum, Bannez 2. 2. *qu. 40. art. 2. dub. 4.* Tejada *tom. 2. lib. 3. tract. 3. & 18.* ¶ Sed oppositum est omnino tenendum. Tum: quia pro actibus externis etiam penitus occultis incurri censuras diximus *tract. 10. c. 1. n. 141.* Tum etiam: quia delictum licet per accidens sit occultum, quia non habet unde probetur, per se tamen manifestum est, & sensibile, & ideo per illud incurri irregularitatem probavimus *ibi c. 7. n. 22.* Tum denique: quia communis sententia est in oppositum, ut testantur Diana *6. part. tract. 6. resol. 31.* & Antonius à Spiritu sancto *in Direct. Regul. tract. 2. disp. 3. sect. 2. n. 70.*

Alia ad idem intentum referuntur & approbantur.

136. Sed posse Episcopum cum huiusmodi homicida utroque modo occulto dispensare, ut in Ordinibus sacris iam susceptis ministris: iusta interveniente causa, etiam si non detur casus urgentis necessitatis, nec difficilis recursus ad Pontificem, docent Henriquez *de excommunication. l. 14 c. 19. n. 1.* Antonius à Spiritu sancto *num. 71.* & probabile reputat Lessius *lib. 3. c. 4. dub. 2. n. 35.* & pro casu urgentis necessitatis, & non facilis recursus ad Papam, idem asserit Diana *9. part. tract. 7. resol. 22.* & *tract. 8. resol. 52.* cum Avila, & Cornejo. Imò in casu dicto urgentis necessitatis posse Episcopum dispensare cum homicida occulto, & voluntario, ut ad Ordines sacros promoveatur; ut si vii gravis paratus jam quoad om-

nia ad sacrum Ordinem suscipiendum, pridie illius quo Ordines conferendi essent, perpetraret homicidium, cujus auctor ipse cum periculo, vel discrimine vitæ crederetur, si non ordinaretur, & è contra periculum omne evaderet Ordines suscipiendo, docet Fragosol. *tom. 2. lib. 8. disp. 18. §. 9. n. 20.* & cum eo N. Antonius à Spiritu sancto *disp. 3. nu. 73.* qui etiam probabile reputat cum Pellizzar. quem refert Diana *10. part. resol. 38. tract. 13.* posse Episcopum dispensare absolute cum mandante, & consulente homicidium voluntarium: quia proprie non dicitur homicida voluntarius, nisi ille, qui occidit. Sed oppositum habetur ex *Cap. Si quis viduam, distinct. 50. Cap. ult. de homicid. in 6. Cap. Sicut dignum, de homicidio.* Videantur quæ diximus *tract. 10. de censuris. c. 8. n. 7.*

137. Quibus suppositis, asserendum est, posse Regulares confessarios cum secularibus dispensare in omnibus irregularitatibus ex delicto provenientibus, in quibus hucusque diximus posse Episcopos cum suis subditis dispensare, Sic tenet Leander à Murcia *in capite 7. regular. c. 98. num. 62.* citans Sanchez, Trullench. & Dian. Urbanus ab Ascensione *tract. 2. distinct. 1. cap. 1. regul. 13.* Bauny *tom. 2. tract. 11. quest. 58. dub. 4.* Belasius *verb. Irregularitas, num. 12.* Portell. *1. part. respons. moral. casu 3.* Lezana *tom. 4. verb. Confessor, num. 10.* Pellizzar. *tract. 8. cap. 3. sect. 2. num. 9.* Vega *in summo verbo absolut. casu 44.* Rodriguez *in Bullam, §. 9. nu. 13.* Bruno *tract. 5. cap.*

Possunt Regulares dispensare in omnibus irregularitatibus, in quibus possunt Episcopi

capite quarto, proposit. 1. Antonius à Spiritu sancto tractatu secundo, disputatione tertia, sect. num. 65. Solum verbo absolutio, quoad fratres, & seculares, in resolutione conclusionis secunda, Martinus à sancto Joseph in compend. facultatis, Confessor. verbo dispensare, numero tertia, & quarto, & alij, quos citavimus, & sequuti sumus sono secundo, tractatu decimo, de censuris, capite septimo, numero 63. Hanc assertionem probant plures ex his Authoribus hoc discursu. Quia irregularitas, quæ provenit ex delicto, vel est censura, ut plures satis probabiliter dicunt, quos dedimus tractatu decimo, de censuris, capite primo, numero undecimo, vel solum pœna Ecclesiastica, ut nos ibidem probavimus; quidquid horum dicatur, possunt Regulares illas omnes relaxare, quas possunt Episcopi, ob sua privilegia, illis concedentia quod ab omnibus censuris, & pœnis possint absolvere, ob quas non esset Sedes Apostolica consulenda, ut supra vidimus, & ex concessione Eugenij IV. pro Benedictinis, & Pauli III. pro Jesuitis, constat: sed ob illas quas Episcopus jure Ordinatio potest relaxare, non est Sedes Apostolica consulenda: ergo in illis possunt dispensare Regulares. Hac ratione probant gravissimi Doctores posse confessarium per Bullam Cruciatam electum absolvere pœnitentes, ab omnibus irregularitatibus ex delicto provenientes: quia Bulla ad relaxandas omnes censuras, & pœnas concedit facultatem; & irregularitas, vel est censura, vel pœna: ergo &c.

Authores pro hac sententia abundanter dedimus loco citato, de censuris, capite septimo, num. 65. ¶ Sed nos oppositum ibi sequuti sumus, & nunc sequimur: circa fundamentum istius rationis quia irregularitas non est censura; & esto sit pœna Ecclesiastica, quando provenit ex delicto; nihilominus secundum stylum Curie Romanæ, in generalibus concessionibus absolventi ab omnibus pœnis, non conceditur facultas relaxandi irregularitatem, nisi de ea fiat expressa mentio, ut testantur Avila, Hentiquez, Antonius Gomez, quos ibi citavimus. Proinde cum stylus Curie Romanæ circa tales concessionibus, & Bullarum intelligentiam faciat jus, ut constat ex cap. ex litteris, de constitutionibus, cap. quam gravis, de crimine falsi, non videtur prædicta ratio evincere intentum.

138. Aliter ergo probanda est assertio: nimirum ex privilegio Bullato Sixti IV. Bulla 9. pro Minimis concessa, quam adducunt Lezana, Henriquez, Portell. locis citatis. & eandem postea confirmasse Julium II. Constitutione sua, quæ incipit, *Dum ad sacrum Ordinem Minimorum*, testatur Peyrin ad Constitut. 1. Julij II. §. 23. ubi confessarius illorum concedit facultatem ab omnibus excommunicationibus, suspensionibus, & interdictis, & super quacumque irregularitate ordinaria tam à jure, quam ab homine reservatis, totius, quoties opus fuerit absolventi, & dispensandi, ac vota quacumque permutandi, sicut potest Dixerunt, ¶ Nec obstat, quod aliqui obijciunt,

Præcedens assertio manifeste privi legio probatur.

illa facultate Minimos non uti: nam hoc temere dicitur, cum soli Deo sit notum. Ceterum siue utantur, siue non, per non usum non amittunt privilegium, maxime gratiosum, & non onerosum, quale est istud, ut *supra capite secundo, numero 13.* probavimus. Et posito, quod Minimi illo jam non possent uti, ratione non usus; alij tamen Regulares in eorum privilegiis participant, illo uti possunt: quia non participant in privilegiis eorum quoad non usum; nam non usus, privilegium non est: sed participant in jure illis utendi. ¶ Nec similiter obstat, quod alij dicunt hoc privilegium tantum valere pro Prælati, qui tantum illa facultate uti possunt: quoniam cum absolutum existat, non debet ad Prælatos restringi; nec debet distinctio fieri, ubi jus non distinguit. ¶ Denique non obstat, quod dicit Portell. & alij supra relati, quod licet confessariis sit hoc privilegium concessum, nihilominus non esset consulendum ut illo utantur, eò quod non constet ullum Regularem usum fuisse illa facultate: nam hæc cautela nimis est scrupulosa: non enim usus hujus privilegij est publicus, sed admodum secretus, ut potè ad solum Sacramentum Pœnitentiæ restrictus, de quo proinde an fuerit, vel non, solus Deus potest judicare. Facultatem concessam fuisse certo scimus, & tot gravissimos Do-

ctores vidimus, qui idem asserunt, & nemo est qui adstruat eam fuisse revocatum: cur igitur illa uti non possent Regulares, sicuti in sententia probabili possunt omnes confessarii à talibus absolvere virtute Bullæ Cruciatæ? nec enim invenimus in hoc minora inconvenientia, quam in usu hujus indulti: sed si fecerit, & cū debita cautela fiat, asserunt plerique Authores licere & valere in illò casu, ergo etiam licebit & valebit in nostro.

139. Denique possunt Regulares cum sæcularibus dispensare in omnibus pœnis Ecclesiasticis, dummodo sint occultæ, & extra Bullam Cœnæ in alijs Bullis aut Constitutionibus siue Decretis contentæ, ut sunt inhabilitates ad officia, beneficia, promotiones dignitatis, vocis, loci, &c. ut constat ex privilegio Eugenij IV. pro Benedictinis, & Pauli III. pro Patribus Societatis, in quibus conceditur facultas absolvendi à quibuscumque peccatis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, & sententijs, censuris, & alijs pœnis, Ecclesiasticis ex eis resultantibus extra Bullam Cœnæ. *ita Fragoso libro secundo, cap. 2. dist. 24. §. 7. Cruz lib. 2. cap. 6. dub. 6. conclusion. secunda, Lezana in mari magno Eremit. S. Aug. §. 47. n. 124. Urbanus tract. 2. dist. 2. c. 6. regul. 1. §. pag. 390. Bruno tract. 5. c. 4. proposit. 1. Antonius à Spiritu S. tract. 2. dist. 3. sect. 2. n. 76.*